

ուշադրութեան կը յանձնենք սա կէտը,
որ իրենց հաւատարմութիւնը՝ նիւթական
օժանդակ հանդիսանալէն դատ, բարոյա-
կան կարեւոր քաջալեր ու գնահատում մըն
է Հայ. Գրի աղնուական դատին եւ անոր
անձնուէր քաստակաւորներուն:

Գրականին ու գեղարվուստականին քով
Պարսամեան Երբեմն այժմէական խորհըր-
դածութիւններու էջ պիտի բանայ, մաս-
նաւորապէս՝ Փրանսական բանակին մէջ
հայ զինուորներու կեանքէն :

Գրականութեան նուիրուած յօդուածներ
են իրանահայ «Աշուղ Սքանդար Օվլի»
(73) · «Արեւմտահայ Թատրոնը» (94), եւ

Երուանդ Օտեանի վկայութիւնը՝ Առող
Եարձանեանի մասին (107) : Զօհրապի եւ
Արփիարեանի երբեմնի գործակից՝ Տիգ-
ան Կամսարականի «Վասակին իդձը» նո-
րագէպը դրական արտայատութիւն մըն
իրապաշտ ուղղութեամբ (1) : Վերջին
ամանակներու պատմական ծանօթու-
թիւններ կը յայտաբերէ «Գրիգոր Զօհ-
ապի հետ համալսարանի բեմերուն վրայ»
օգուածը Պ. Հմ. Խոսրովեանի (33) :

Քաւականաչափի թիւով՝ կան՝ Գրախօսա-
աններ, Մանուկ Աբեղեանի «Սասնայ-
ռեր», Սասունցի Դաւիթի հազարամեա-
ին առիթով Երեւանի մէջ լոյս տեսած
տուար եւ արդէքաւոր գործը (9). բա-
սասեղծութիւնը՝ (գործ Յովհ. Թումա-
եանի), մաս առ մաս հրատարակուեցաւ
մսագրիս մէջ: Հելլէն բանաստեղծ՝ Քու-
տս Ալէփիսի «Արմենիքի Մուսա»ն (60).
Հարոն Տատուրեանի «Մազարաթներ»ը
(77). Համաստեղի «Արբազան Կատակեր-
ութիւն եւ Տոմար Մաքիական» մանրա-
էպն ու թատերախաղը (102), լոյս տե-
ած 1938ի «Հայրենիք» ամսագրին փետր.
յուլիս թիւերուն մէջ. Վարդէս Ահա-
նեանի «Յովհաննէս թումանեան - մար-
ը եւ բանաստեղծը» (108). Ն. Սարա-
եանի «Տեղատուութիւն եւ Մակրնթա-
ութիւն» (174). Կոմիտաս վարդապետի
Քնարերգութիւններ». Վահրամ Սօֆեանի

«Այս եւ Ստուեր»։ Վարդան Եղիշեանի
«Աստուածարեալ քաղաք» եւ Ճորմ Մար-
տիրոսեանի «Որբի մը սիրտը» (177-180)։

Սայրիսի խսքագրականին մէջ Պարսա-
մեան խանդավառորէն ճառելով Հայ Գրի
մասին ի միջի այլոց, կը զգացնէ անհրա-
ժեշտութիւնը վերանորոգելու մէր ներքին .
ճակատը եւ թէ - Հայ Մշակոյթն է մէր
երէկի եւ այսօրուան եւ վաղուան գոյու-
թեան եւ ինքնապաշտպանութեան միակ
աղղակը :

共 * *

«Կեանք եւ Արուեստ»ի գեկտեմբերի
թիւէն կ'իմանանք՝որ տիրող պայմաննե-
ռուն տակ դադրած են լոյս տեսնելէ
ջուարքնոց, Լուսաբաց, Փարիզ-Արեւելք,
Հայ - Բոյժ փոքր եւ վէճ մեծ պարբերա-
կանները. մեր ցաւը ամէնուն՝ բայց մաս-
նաւոր կերպով վերջինին նկատմամբ է,
որ Ս. Վրացեանի խմբագրութեամբ՝ իս-
կապէս արժէքաւոր ու լուրջ ամսագիր մըն-
էր, ազգային պատմութիւն եւ ընկերա-
նանական հարցեր շօշափող եւ նոր ժամա-
ակներու մէջ դեր կատարելու կոչուած:
ոյնէն կը տեղեկանանք թէ դադրած է
աեւ Սթէնքի Արեւագալ ամսագիրը,
«յուսացուած» քաջալերանքը չգտնելով:
ախապէս ունէինք «Նայիրի»ն, բայց
որպազոյն եւ վերջին ժամանակներուս
էջ Գ. Կառվարենցի և Վազգէն Եսայեանի
ամբագրութեամբ, իր հելլէն բաժինով եւ
որ գրողներու մասնակցութեամբ, «Արե-
ագալ» մեր գրական մշակոյթին միակ
երկայացուցիչն էր Յունաստանի մէջ:
Իրդէն ցարդ ստացեր էինք Յունուար -
Ապրիլ միացեալ թիւը: Խակ նոր Երկիր
բագիր առժամեայ դադարէ մը վերջ,
Երսկաստ լոյս տեսնել: Գերմանիայէն
ենք ստանար եօթն լեզուեան «Կովկաս»ը.
ը համարինք որ դադրած ըլլայ ներկայ
յայմաններուն տակ:

۱۰۸

“ԲԱԶՄԱՎԵՔ” ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ

Սատարելու համար Հայ Գրի եւ Մշակոյքի ծառալումին, եւ բազալերելու համար «Բագմակապ»ի ասին բաժնանորդերը, Խմբազորքինս սահմանած է ՏԱՐՅԱԿԱՆ ՄՐՅԱՎԱՆԿԱՆԵՐ :

Մրցանակները ընտրուած են չայ Գրականութեան և Գեղարվեստի արժէքաւոր նմուշներէն, եւ մեր մամուլի գրական ու գեղարվեստական լաւագոյն ու շենք հրատարակութիւններէն:

ԱՏԱՆԱԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

1. - Հինգ բաժանորդ զանողները պիտի ստանան	Ա. խումբէն հասոր մը՝ իրենց ընտրութեամբ:
2. - ԶՈՐՅ	Բ. խումբէն » »
3. - ԵՐԵՔ	Գ. խումբէն » »
4. - ԵՐԿՐԻ	Դ. խումբէն » »
5. - ՄԱԿ	Ե. խումբէն » »

 ԲԱԺՆԵԳԻՆԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ՈՐ ԿԱՆԱՒԿ ՎՃԱՐՈՒԻՆ

- Ա. 1. - Գեղունիք 1927. Ալբորզջապէս նույիրուած Հայ գեղարուեստի ու կենաքի. 80 մեծադիր
էջեր. զին է 12,50 դրամ. Քրանք:

2. - Թէրզեան թովլմա. Բանաստեղծութեանց ամբողջական հաւաքածոյ. Ա. Զօղանեանի
ուսումնախորհրդականը. Հատ. Ա-թ. Էջ 916, զին 10,50 դ. Քր:

Բ. 3. - Վասպուրական. Վան-Վասպուրականի Ալպրիւն Հերոսամարտի 15ամեակին առթիւ
(1915-1930). Հասա. Վասպուրականի Հայրենական Միութեան: Նկարալուր

4. - Յուշանիարք Պատմութեան Հայոց. Մէծադիր Ալպոմ Նկարներու՝ ազգային պատմա-
լազմագուներուն էջ 408 մէծադիր. զին 8 դ. Քր:

5. - Հայունին պատմութեան առջև. Իր նիստու կացին հետաքաջական կարեւոր գերը,
զոր Հայունին կատարած է ընտանեկան յարկին ներքեւ եւ գուրսով՝ ընկերացին,
ապրոյին, և քաղաքական կենաքին մէջ: Հեղ. Հ. Վ. Հացունի, պատկերազարդ,
1937, Էջ 471, զին 7 դ. Քր:

Գ. 6. - Բացանիկ «Բագամալիկ» 1936. Գարագարձին առթիւ Մուրատան և Բագամալիկան
վարժարաններուն (1836-1936). Ժեղ եւ պատկերազարդ. Էջ 576, զին 9 դ. Քր:
վարժարաններուն Հայոց Հայոց. Ալիշանի արձակ բանաստեղծութիւններուն երկու հա-

7. - Յուշին Հայրենաց Հայոց. Ալիշանի արձակ բանաստեղծութիւններուն երկու հա-
մունքը, աշխ. լիզուով, ազգային մեծ գէմքերուն ու զրուազներուն շուրջ:
լու ապ. 1922, Էջ 480+498, զին 6 դ. Քր:

8. - Պատմութիւն Հայոց. Քնարական և արքի տևառթիւններով եւ գեղեցիկ սանով զրուած.
Ուրարտական շրջանէն մինչեւ վերջին ժամանակակից զէպքերը: Հեղ. Հ. Սահակ
Տէր Մովսէսեան. լու ապ. 1923, 2 հատ. պատկերազարդ Էջ 1178, զին 6 դ. Քր:

Դ. 9. - Սրտերու Երզբ - Վանի Արքի Ծաղկիներ. Քնարերպուկ և Հայրենաշանչ բանաստեղծու-
թիւններուն նոր հասորը «Հայրենի Կրակարանի» ծանօթ Հեղինակին՝ Հ. Վ.
Յովհաննէսեանի: 1939, Էջ 300, զին 4 դ. Քր:

10. - Սեւան. Հայ Նորագոյն Կոմպոզիտորներ, ուսումնախորհրդիւն 20րդ դարու Հայկ.
Երաժշտութեան և նշանաւոր Դէմքերուն: Պատկերազարդ եւ ձախագեալ լնակիր
կառուներով մեր Երեւելի երաժշտապէտանէրէն. Խնչուս, Ալ. Սպենգլիարեան, Ար.
Մէլիքեան, Ա. Տիգրանեան, Ար. Հատ. 1926, Էջ 108+48, զին 5 դ. Քր:

11. - Եշանածները. Պատմական վէպ Երկու խօսեցեաններու. Հեղինակ իսաւացի հոչա-
կաւոր վիպապէլ Ա. Մանծոնի. աշխ. թրգմ. Հ. Ա. Ղափիկեան. 1927, Էջ 764,
զին 5 դ. Քր:

12. - 15 հասորիներէ բաղկացած կատարեալ շաքը մը վէպերու, կրթիչ եւ իրական կենաքի
առնուած: Համեմի նույէ ծովզներէն՝ իրենց փոքրիկներուն:

Ե. 13. - Եկայի Հաւատացեալք. Հայ եկեղեցական ամէնէն արժէքաւոր մեներդներէն մէկը,
մայնազրուած երուապէտ կատարեալք երաժշտապէտ Հ. Գեւոնդ. Վ. Տայեանին:

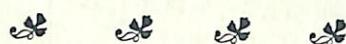
14. - Աստուածային Կատակիբուրիւն (Հատ. Ա. Դժոնիք). Հոչական մասնաւոր գերթ-
ուութեան իմաստական բազերով. Հայունի 3 դ. Քր:

15. - Ռուսակայ Գրականութիւն. Ալպից մինչեւ մեր օրերը: Հեղ. Լէօ (Աստքել Բարախա-
նեան). 1928, Էջ 336, զին 3 դ. Քր:

16. - Անբառամ Տրավիկոնից. Գեղեցիկ վէպ, ազգային վերջին կեանքէն առնուած: Հեղ.
Օր. Փոլ Հանրի Պորույ. Էջ 337, զին 2 դ. Քր:

17. - Փառքի Զաւարի Վարուածուած արտեսանի եւ արտեսատպէտներուն. բանաստեղծնե-
րու, նկարիչներու եւ երաժիշտներու: Հեղ. իսուլ. Ալուֆոյ Բատովան. Էջ 134,
զին 1 դ. Քր:

18. - 10 Թաւերախաղերու շաք մը. զին 2 դ. Քր:
(Երկու ծայրայեղներ - Երեք քաջերը - Գոզգուած սազը - Երկու հրացանակիբ-
ներ - Տակնապալից վերը մը - Պլուտոնի նաւարեկեալները - Անասակ որդին
- Երկու հնակարկանները - Մարտին պապային համեալը - Անձքեւոտ զիշեր մը):

Հ. ՎԱՀԱՆ Վ. ՅՈՎՃԱՆՅԵՍԵԱՆ
(ՎԱՆԱՏՈՒՐ)

○

ՄՐՏԵՐՈՒ ԵՐԳԸ - ՎԱՆՔԻ ԾԱՂԻԿՆԵՐ

302 ԵԶԵՐԵ ԲԱԴԿԱՑԱԾ
ՄԵԿ ՀԱՏՈՒՐ ՄԵԶ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ
ԲԱՆԱՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍԻՐՈՒՆ
ՄՐՏԻՆ ՄՈՏԻԿ ԱՄԵՆՈՒՆ

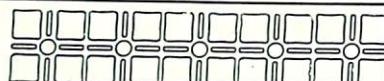
ԳԻՆՆ Է 4 ԶՈՒՅՑ. ՖԲ. ԿԱՄ 1 ՏՈՒԱՐ

ՆՇԱՆԱԾՆԵՐԸ

Պատմական վեց երկու նշանածներու՝ միջին դարու կեսներէն
ԳԻՆՆ Է 5 ԶՈՒՅՑ. ՖԲ.

ՏՊԱՐՍՆԻՍ ԳՐԱՅՈՒՅԱԿԸ

(Հայ րէ Օտար լեզուներով)
Ճրի կը դրկուի մասիաբող-
մերուն։ Բոլոր անենք որ կը
մտածեն իրենց զաւակիներուն
կամ բարեկամիներուն օգոս-
կար եռուր մը լենել՝ հնե պիտի
գոնեն ԱՄԵԽՈՒՆ Յ Ա. Ր Մ Ա. Ր
ցրքեր, բարոյալից վեպեր,
բառերական, զրաբան, գեղ-
արուեստական անրիւ հյա-
տարակուրիւններ։

ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

ԵՒ

ԳՐԻ ԴԱՍԵՐ

ԱՐԴԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐՈՒ
ՀԱՄԱԶԱՅՆ

ՊԱՏՐԱՍԵՑ

Հ. ԳԵՂՈՐԳ Վ. ՈՍԿԵԱՆ

Գրերու ճնշումն ըմբռներու ճամար
ամէն Էջի վրայ կան զանազան
պատկերներ։

Գործնական և դիւրին ոճով հիմք կը
դնէ ընթերցման։

ԳԻՆՆ Է 1 ԶՈՒՅՑ. ՖԲ.

Հ. ԳԵՂՈՐԳ Վ. ՏԱՅԵԱՆ

ԷԿԱՎՅՖ ՀԱՐԱՏԱՅԵՎԵԼՔ ,,

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՈԹԱՆԵՐՈՎ ԳՈՀԱՐ ՄԸ

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՐԱՃՇՏՈՒԹԵԱՆ

որուն մասին աշխարհանչակ երգահան ՕԴԻՈՒՆՈՅ ՈՒԵՍՓԻԿԻ այսպէս
արտայայտուած է՝ յարգելի հեղինակին ուզգած զրովժեամբ մը.

E' con profondo pia-
cere che ho letto la
bellissima musica, così
originale e così alta-
mente religiosa.

E' veramente un gran-
de regalo che Lei ei ha
fatto, trascrivendo que-
sta mirabile musica.

OTTORINO RESPIGHI

Լ'արժէ որ ամէն Հայ երաժշտակէտ ունենաց ճառ մը։
ԳԻՆՆ Է 3 ԶՈՒՅՑ. ՖԲ.

Խոր ճաճոյքով է որ կար-
դացի ամենագեղցիկը երա-
ժշտապետինը, որ այնքան
ինքնառիոլ է և այնքան գե-
րազանցորեն կրօնական։

Ստուգի մեծ պարզեւ մըն
է որ ըրիք Դուք մեզի, գրի
առնելով այս սբանելի երա-
ժշտապետինը։

ՕԴԻՈՒՆՈՅ ՈՒԵՍՓԻԿԻ

Պատկերազարդ, հետա-
քըրքրական գործ ամէն
հայ ընտանիքի համար,
որ կը նկարագրէ հայ
կնոջ կեանքը իր ընտա-

Հ. ՎԱՐԴԱՆ Վ. ՀՈՅՈՒՆԻ

○

Լ Ա Յ Ո Յ Ն Ե Խ Վ

ՊԱՍՄՈՒԹԵԱՆ Ս. Ո. ԶԵՒ

Նեկան ու ընկերական
շրջանակին մէջ, պատ-
մական աղբիւրներու լոյ-
սին տակ. Էջ 472։

ԳԻՆՆ Է 7 ԶՈՒՅՑ. ՖԲ.